

تاریخچه نام گردیز

بسیاری از دوستان یکی از روی نوشته دیگران تاریخ نام گردیز را نوشته اند بدون از اینکه منابع هندی و انگلیسی را مطالعه کنند. آنها چنین نوشته اند : گر به معنی کوه و دیز قلعه را گویند یعنی قلعه کوه . و آنها اظهار می کنند که قلعه (گردیز) برای نخستین بار توسط حمزه پسر آذرک شاری یکی از رهبران (فرماندهان) شورشی در برابر خلافت عباسی بنیان گذاشته شد. (۱)

تاریخ حقیقی افغانستان

کلیفورد ادموند بروتس نویسنده انگلیسی به قول ابو سعید گردیزی « در قرن هشتم میلادی زمامداران لویک گردیز اسلام را پذیرفتند. آنها قبلاً یا هندوئیسم یا بودیسم بودند، زیرا با بوداییان کابل شاهی و بعدها با شاهیان هندو (مستقر در گندهارا، در شمال غربی پاکستان امروزی) مرتبط بودند. گردیز بعدها به مرکز خوارج تبدیل شد و چندین بار مورد حمله سران نظامی مخالف خوارج قرار گرفت. به گفته زین الاخبار، نوشته مورخ ابوسعید گردیزی، ابومنصور افلح لویک توسط امیر یعقوب بن لیث الصفار در سال ۸۷۷ میلادی به مقام خراج گذاری در گردیز تنزل یافت. با این حال، این شهر حدود یک قرن بیشتر تحت حاکمیت لویک باقی ماند. در حدود سال ۹۷۵، بیلگتگین فرماندار منصوب سامانیان گردیز را محاصره کرد اما در جریان این حمله توسط لویک ها کشته شد. » (۲) (۳)

گر به معنی کوه و گردیس یا گردیش به معنای سرزمین کوها و لوگر به معنی کوه سرخ (زیرا کوه مس در لوگر است) از طرف هندوها در سالهای قبل از میلاد نام گذاری شده است. در قرن هفت میلادی مجسمه گانشا گردیز درین این منطقه توسط پادشاهی به نام خینگال به لویک شده تقدیم گردیده. فعلاً در موزیم کابل نگهداری میشود. (۴)

بالاحصار گردیز یا قلعه گردیز در سال ۳۲۵ - ۳۲۷ - قبل میلاد توسط سکندر کبیر ساخته شده است نه حمزه پسر آذرک شاری (۵)

نام گردیز قبل از اسلام وجود داشته در تاریخ عربی نیز یاد گردیده است. زمانی که کابلیان با اعراب در بیرون میدان دهمزنگ جنگ کردند کابلیان شکست خورده عقب نشینی

نمودند . درین وقت جسد یک فیل زخمی در دهن دروازه کابل به زمین افتاد و درواز کابل بازماند اعراب داخل کابل شد . کابلشاه به گردیز عقب نیشنی نمود . (۶)

منابع

۱. نور احمد سلطانی نام گردیز را کی پایه گذاری کرد در ویبسایت جاویدان

<https://jawedan.com/2020/19921/>

۲. تاریخچه گردیز ویکی پدیا انگلیسی در بخش تاریخ گردیز

<https://en.wikipedia.org/wiki/Gardez#:~:text=Dated%20to%20the%20mid%2D8th,the%20rich%20history%20of%20Gardez.>

۳. تاریخ گردیز به زبان انگلیسی

https://www.google.com/search?q=HISTORY+OF+GARDEZ&rlz=1C1FHFk_daDK1096DK1096&oq=HISTORY+OF+GARDEZ&gs_lcrp=EgZjaHJvbWUyBggAEEUYOTIHCAEQIRigATIHCAIQIRigATIHCAEQIRiPAjIHCAQQIRiPAIIBCjM2MTI1ajBqMTWoAgiwAgE&sourceid=chrome&ie=UTF-8

۴. تاریخ مجسمه گانشا گردیز پی دی ایف

<https://www.jstor.org/stable/29755703>

5. Gardez – A journey in the footsteps of Alexander the Great

<https://afghanistankomiteen.no/en/gardez-a-journey-in-the-footsteps-of-alexander-the-great/>

۶. افغانستان در آغاز ادوار اسلامی نوشته حامد نوید در ویبساید لمر

<https://lmarmagazine.com/?p=2546>

7. <https://archive.org/details/dli.pahar.3500>

Clifford Edmund Bosworth نوشته